

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Новопсковська селищна територіальна громада
Луганська область

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	4
<i>Інформація щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	4
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	5
<i>Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	6
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	8
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	9
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту.....	9
Рекомендації.....	11

Терміни та скорочення

- ВПО — внутрішньо переміщені особи
НПА — нормативно-правовий акт
ОМС — органи місцевого самоврядування
СТГ — селищна територіальна громада
СВА — селищна військова адміністрація

Вступ

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізейшен Суппорт Сервісез”» у межах проекту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, провела дослідження місцевих політик у сфері соціального захисту ВПО Новопокровської селищної територіальної громади.

Особливістю цього дослідження є те, що Новопокровська СТГ — релокована у зв'язку з війною Російської Федерації проти України. Відповідно до Указу Президента України, тимчасовим органом влади є військова адміністрація. Всі рішення та НПА ухвалюються одноосібно начальником військової адміністрації. Всі жителі громади є ВПО, які проживають в різних більш безпечних регіонах України.

Моніторинг дає змогу оцінити наявність, доступність та ефективність цільових програм і місцевих політик у сфері соціального захисту ВПО, виявити позитивні практики та напрями розвитку. А також дозволяє визначити сильні та слабкі сторони місцевої політики щодо соціальної підтримки жителів громади.

Це дослідження може сприяти підвищенню спроможності органів місцевого самоврядування у здійсненні заходів, спрямованих на захист ВПО, людей, які постраждали від воєнних дій, інших соціально вразливих груп населення в умовах воєнного стану. Результати моніторингу можуть бути впроваджені й у діяльність Ради з питань ВПО при Новопокровській СВА, використані в адвокаційній кампанії щодо забезпечення кращого соціального захисту жителів Новопокровської громади, щодо вдосконалення програм соціального захисту населення.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм і політик у сфері соціального захисту ВПО, а саме виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО, подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.

Дослідження прагне надати рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, а також забезпечення справедливого, інклюзивного підходу з урахуванням життєвих обставин для задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів урахування і дотримання їхніх прав та законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проекти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку жителів Новопокровської СТГ.
- Чинні місцеві НПА, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, надання додаткових гарантій та пільг.
- Чинні місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Звіти з виконання програм і заходів, спрямованих на соціальну підтримку населення та ВПО.
- Інші місцеві акти і документи (та їх проекти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів, підтримку ВПО.

Завдання дослідження

- Проаналізувати місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку та захист жителів Новопокровської СТГ, врахування їхніх потреб.

- Проаналізувати місцеві цільові програми (проекти програм, заходів) підтримки ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Визначити, чи забезпечується виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
- Проаналізувати НПА Новопокковської селищної військової адміністрації, спрямовані на соціальний захист населення, надання додаткових соціальних гарантій та пільг.
- Проаналізувати місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, зокрема щодо дотримання їхніх прав і законних інтересів.
- Виявити у цільових програмах та НПА недоліки у дотриманні прав ВПО, врахуванні їхніх потреб і законних інтересів.
- Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм та НПА з метою врахування потреб і законних інтересів ВПО.
- Опрацювати рекомендації для військової адміністрації щодо внесення змін і доповнень до чинних місцевих програм та НПА, розроблення нових для подальшого їх використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Результати огляду місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо аналізу відкритих джерел

[Офіційний сайт](#) Новопокковської СВА містить більшу частину необхідної інформації про програми та інші НПА, спрямовані на соціальну підтримку населення. Тут наявні вкладки з переліком чинних програм (з можливістю завантаження та перегляду). Програми розміщені в хронологічному порядку відповідно до розпоряджень начальника селищної військової адміністрації, що ускладнює їх пошук.

На сайті немає окремої сторінки, яка висвітлювала б питання соціального захисту. Та КУ «Центр надання соціальних послуг», який базується у м. Харків, надає всебічну допомогу — як жителям громади, так і іншим жителям Луганської області.

У розділі сайту «Звернення громадян» розміщені контактні дані, за якими можна офіційно звернутися до селищної військової адміністрації. У розділі «ЦНАП» можна ознайомитися з переліком адміністративних послуг.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення, посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна)	Можливо завжди (так/ні)	Легко, середня / висока складність, інформація недоступна)	Можливо завжди (так/ні)
Луганська обл., Новопсковська СТГ	Новопсковська селищна військова адміністрація novopskovrada.gov.ua	Так	Ні	Ні	Так	Так	Середня складність	Так	Середня складність	Так

***Аналіз наявних програм, проєктів програм і місцевих НПА
на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав,
врахування потреб та інтересів***

*Програма забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб
Новопсковської селищної територіальної громади Старобільського району
Луганської області на 2022–2024 роки (нова редакція)* (затверджена
Розпорядженням начальника Новопсковської СВА від 24.05 2023 № 90-о).

Головна мета Програми: забезпечення реалізації гарантованих Конституцією України прав і свобод для ВПО, які вимушено покинули попереднє місце проживання у зв'язку з війною Російської Федерації проти України та перемістилися у більш безпечні регіони країни.

Обсяг коштів, які пропонується залучити (державний, обласний, місцевий бюджети, кошти інших держав), — 2 459 800,00 грн.

*Програма соціального захисту та підтримки внутрішньо переміщених
осіб Новопсковської селищної територіальної громади Старобільського району
Луганської області в інших регіонах України на 2024–2026 роки* (затверджена
Розпорядженням начальника Новопсковської СВА від 04.10.2023 № 214-о).

Мета Програми: забезпечення соціальної, фізичної, медичної підтримки переселених жителів Новопсковської громади, зниження рівня напруженості в суспільстві, забезпечення на місцевому рівні неконфліктної інтеграції ВПО.

Обсяг фінансування Програми — 1 374 940,00 грн.

*Програма соціального захисту та соціального забезпечення населення
Новопсковської селищної територіальної громади через діяльність
Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Новопсковської
селищної ради» на 2024–2026 роки* (затверджена Розпорядженням начальника
СВА від 26.09.2023 № 208-о).

Мета Програми: забезпечення соціальної підтримки ВПО з Луганської області та жителів громади зокрема, досягнення всебічного захисту, забезпечення надання соціальних послуг і соціального обслуговування, сприяння у підвищенні рівня життя вразливих і соціально незахищених верств населення шляхом їх соціальної підтримки.

[Програма «Матеріальна допомога населенню Новопсковської селищної територіальної громади Старобільського району Луганської області на 2024–2026 роки»](#) (затверджена Розпорядженням начальника СВА від 25.09.2023 № 198-о).

Мета Програми:

- Надання матеріальної допомоги окремим категоріям населення у вирішенні питань, які неможливо розв'язати без сторонньої допомоги.
- Підтримка учасниць та учасників бойових дій, людей, які беруть участь у забезпеченні та здійсненні заходів з національної безпеки і оборони, відсічі та стримування збройної агресії Російської Федерації, які отримали інвалідність, поранення, контузії тощо.
- Підтримка сімей загиблих.

Загальний обсяг фінансування Програми — 5 430 000,00 грн.

[Програма «Оздоровлення та відпочинок дітей Новопсковської селищної територіальної громади Старобільського району Луганської області на 2024–2026 роки»](#) (затверджена Розпорядженням начальника СВА від 25.09.2024 № 197-0).

Мета Програми: оздоровлення та відпочинок дітей пільгових категорій Новопсковської громади, поліпшення стану їхнього здоров'я, відновлення життєвих сил. Обсяг фінансування Програми — 5 520 000,00 грн.

[Програма надання одноразової грошової допомоги Захисникам та Захисницям, які беруть/брали безпосередню участь у бойових діях, пов'язаних з повномасштабною військовою агресією Російської Федерації проти України, на 2024–2026 роки](#) (затверджена Розпорядженням начальника СВА від 27.11.2023 № 269-о).

Обсяг фінансування Програми — 6 750 000,00 грн.

[Програма соціально-економічного та культурного розвитку Новопсковської селищної територіальної громади на 2024–2027 роки](#) (затверджена Розпорядженням начальника СВА від 29.04.2024 № 109).

Програма визначає мету та пріоритетні напрями дій на 2024–2027 роки щодо забезпечення відновлення і розвитку реального сектору економіки, поліпшення якості життя населення, щодо максимально можливого зменшення негативних соціально-економічних наслідків, які виникли на території

Новопсковської СТГ. Враховано можливі виклики, пов'язані з повномасштабною війною Російської Федерації проти України.

[Програма підтримки сім'ї та соціально-правового захисту дітей Новопсковської селищної територіальної громади на 2023–2025 роки](#)
(затверджена Розпорядженням начальника СВА від 29.10.2024 № 257-о).

Мета Програми: підтримка сімей та дітей, які залишилися без батьківського піклування, дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які прибувають з інших територій, усиновлених дітей та дітей, які можуть бути усиновленими.

Фінансове забезпечення Програми — 329 400,00 грн.

Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів

Область / населений пункт, громада	Всього НПА (зокрема проєктів НПА)		З них за тематикою				
	Регіональні, місцеві програми	Місцеві НПА щодо надання додаткових пільг, соціальних гарантій тощо	Програми щодо підтримки населення	Програми щодо підтримки ВПО	НПА, спрямовані на додаткову підтримку населення	НПА, спрямовані на додаткову підтримку ВПО	Проєкти НПА щодо підтримки ВПО
Луганська обл., Новопсковська СТГ	9	9	9	0	9	0	0

**Підсумкова таблиця щодо включення до програм і місцевих
нормативно-правових актів ВПО, врахування їхніх
потреб та інтересів**

<i>Область / населений пункт, громада</i>	<i>Програми та НПА щодо підтримки населення</i>			<i>Програми (зокрема проекти) та НПА щодо підтримки ВПО</i>	
	<i>Всього</i>	<i>З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО</i>	<i>з них потребують внесення змін або доповнень</i>	<i>Всього</i>	<i>з них потребують внесення змін або доповнень</i>
Луганська обл., Новопсковська СТГ	9	0	0	9	0

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик і програм у сфері соціального захисту

Особливістю діяльності Новопсковської СТГ є те, що вона релокована, працює за адміністративними межами громади, району, області (наразі окупована Російською Федерацією). Згідно з Указом Президента України, органом виконавчої влади є Новопсковська селищна військова адміністрація. Рішення затверджуються розпорядженням начальника Новопсковської СВА одноосібно (на відміну від ОМС, де рішення ухвалює сесія депутатів відповідної ради колегіально). Всі мешканці тергромади є ВПО, які проживають у різних регіонах України, що суттєво ускладнює роботу адміністрації.

З метою визначення проблем внутрішньо переміщених осіб Новопсковська СТГ створила спільноти у вайбері та телеграмі, де періодично публікується інформація для ВПО (згідно з відповіддю Новопсковської селищної військової адміністрації на публічний запит).

Для забезпечення соціальної, правової, матеріальної підтримки важливою є ухвалена у громаді Програма забезпечення житлових прав внутрішньо переміщених осіб на 2022–2024 роки. Наявність цієї Програми суттєво

допомагає жителям Новопокковської СТГ у вирішенні житлових проблем у приймаючих громадах. Для виконання заходів Програми укладений договір оренди на нежитлове приміщення між Новопокковською СТГ та Яблунівською селищною радою (з метою подальшого використання житла для жителів Новопокковської громади).

У межах Програми соціального захисту та соціального забезпечення населення Новопокковської селищної територіальної громади через діяльність Комунальної установи «Центр надання соціальних послуг Новопокковської селищної ради» на 2024–2026 роки жителі Новопокковської СТГ отримують допомогу та підтримку від КУ «Центр надання соціальних послуг Новопокковської селищної територіальної громади». Це сприяє їхній інтеграції у громади за новим місцем проживання. Важливо, що за цією Програмою надається соціальна допомога не тільки жителям Новопокковської СТГ, а й жителям Луганської області загалом. КУ «Центр надання соціальних послуг» базується у м. Харків.

Довгостроковий план підтримки ВПО в умовах воєнного стану та після його завершення у громаді відсутній. Та ухвалена Програма соціально-економічного та культурного розвитку Новопокковської селищної територіальної громади на 2024–2027 роки, у якій прописані кроки відновлення діяльності та розвитку на період деокупації території.

Варто відмітити, що Новопокковська СТГ з допомогою благодійних та громадських організацій сприяє покращенню інформування, доступу до ухвалення рішень, а також працевлаштуванню та облаштуванню побуту ВПО. Загалом затвердженими програмами охоплені всі вразливі категорії жителів Новопокковської селищної територіальної громади.

Також у Новопокковській СТГ створена Рада з питань ВПО при Новопокковській СВА (Розпорядження від 09.08.2023 № 155), затверджений персональний склад Ради (Розпорядження від 25.09.2023 № 196) як дорадчого органу для більш прозорого ухвалення рішень щодо ВПО та розподілу бюджету громади.

Рекомендації

1. Продовжити проведення оцінки потреб жителів Новопокровської СТГ. Отримані результати використовувати під час розроблення та затвердження міських цільових програм (із залученням Ради з питань ВПО при Новопокровській СВА).
2. З метою покращення доступу ВПО до інформації про їхні права, законні інтереси і додаткові гарантії переглянути архітектуру офіційного сайту, створити окремий розділ з оперативною інформацією для ВПО, спростити пошук актів і розпоряджень за тематикою.
3. Долучати до розроблення і погодження проєктів обласних програм та інших НПА представників з числа членів Ради з питань ВПО при Новопокровській СВА. Це гарантуватиме жителям громади участь у прийнятті управлінських рішень щодо підтримки і соціального захисту населення.
4. Розробити та затвердити на рівні Новопокровської СВА інформаційну політику з питань забезпечення прав і свобод ВПО у громаді. Налагоджена комунікація — дієвий інструмент у роботі з жителями громади, які проживають у різних областях України.
5. Розглянути можливість розроблення комплексної місцевої цільової програми з системним підходом до забезпечення потреб жителів Новопокровської СТГ за різними напрямками забезпечення, які покращують рівень життя.
6. Розглянути питання щодо повного або частково звільнення ВПО від сплати адміністративних послуг за виготовлення паспортів. Адже багато хто втрачає документи під час евакуації та не має фінансової можливості відновити їх. Зменшення або звільнення від сплати не призведе до значних фінансових втрат громади, але продемонструє повне розуміння громадою ситуації, її залученість до процесу вирішення проблем ВПО, особливо новоприбулих.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізаційний Суппорт Сервісес”» у лютому – червні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоб слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.t.me/SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.x.com/SSS_Ukraine)